

Møteinnkalling

Utvalg: **AU i verneområdestyret for SVR**
Møtested: Teams
Dato: 14.03.2022
Tidspunkt: 10:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 95 20 70 83.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
AU 9/22	Godkjenning av innkalling og saksliste		
AU 10/22	Val av en representanter til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar		
AU 11/22	Orienteringssaker		
AU 12/22	Merknad til forslag om ferdselsrestriksjonar på Urevassvegen i Bykle kommune.		2019/8985
AU 13/22	Eventuelt		

AU 9/22 Godkjenning av innkalling og saksliste

AU 10/22 Val av en representanter til å skrive under møteprotokollen saman med styreleiar

AU 11/22 Orienteringssaker

**Verneområdestyret
Setesdal Vesthei,
Ryfylkeheiane og
Frafjordheiane**

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Setesdalsmuseet Rysstad,
Setesdalsvegen 3273, 4748 Rysstad

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47
fmavjth@statsforvalteren.no
www.svr.no

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2019/8985-0

Saksbehandler: Jørn Trygve Haug

Dato: 08.03.2022

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
AU i verneområdestyret for SVR	12/22	14.03.2022

Merknad til forslag om ferdselsrestriksjonar på Urevassvegen i Bykle kommune.

Vedlegg:

1 Utkast ferdselsrestriksjonar_brev frå NVE

Forvalters innstilling

Arbeidsutvalet syner til NVE sitt utkast til vedtak om innføring av ferdselsrestriksjonar på Urevassvegen i Bykle kommune. Arbeidsutvalet er positiv til at det no vert fatta eit vedtak om å avgrense allmenn motorisert trafikk på vegen. Arbeidsutvalet syner til vurderingane i saka og har følgjande merknadar til utkastet:

- I utkast til vedtak pkt. 1 bokstav a er det lista opp kven som framleis skal kunne nytte vegen. For offentlege etatar bør det presiserast at det gjeld tilgang i samband med *forvaltningsverksemd, oppsyn og operativ verksemd (uttrykking)*.
- Pkt. 1 bokstav c bør endrast til *ferdsel i samband med vitenskaplege undersøkinga på oppdrag frå offentlig myndigheit*.
- Plassering av bom ref. pkt. 2 og 3: bom ved Rjomeli må vera stengd med lås. Om ikkje vil heile vegstrekinga Skarg – Store Urevatn i praksis framleis vera open.
- Innafor bom Rjomeli må det vera eit opplegg for teljing av køyretøy, gåande og syklande. Tala vil vera av stor viktigheit for å kunne sjå utviklinga i trafikken i høve til tidlegare undersøkingar.
- Pkt. 5 om stenging av Urevassvegen tre samanhengande vekedagar bør takast ut.

Saksopplysninger

Otteraaens Brugseierforening (OB) søkte NVE 8.5.2020 om innføring av ferdselsrestriksjonar på veg til Store Urevatn. Bakgrunnen for søknaden var den monalege trafikken på vegen og at denne verkar negativt inn på villreinens moglegheit til å krysse vegen og opphald i nærområda til vegen. Søknaden frå OB kom etter eit felles dialog og initiativ frå Bykle kommune, verneområdestyret for SVR og OB.

NVE sendte forslag om ferdselsrestriksjonar på vegen på offentleg ettersyn i brev dagsett 5.6.2020. I høyringa la NVE i sin heilskap søknaden frå OB til grunn og med følgjande rammer for innføring av ferdselsrestriksjonar:

Med bakgrunn i ovenstående søker Otteraaens Brugseierforening om at det kan startes opp en prøveordning for å bidra til redusert ferdsel på vegen til Store Urevatn ved at det etableres en bom ved Rjomlii/Øystøyl. Arbeidet vil gjennomføres som en prøveordning fra juli 2020 – oktober 2025 og vil gjennomføres med følgende forutsetninger:

- *Formålet med nytt bomregime er å avgrense ferdselen på vegen av hensyn til villreinen*
- *Biltrafikk på veien blir forbeholdt Otra kraft/Otteraaens brugseierforening, tilsyn, grunneiere i området, innbyggere i Bykle og andre brukere av Bykle statsallmenning. En nærmere grenseoppgang må gjøres her, eksempelvis ved at stangfiske eller småviltjakt for utenbygds boende blir knyttet til leie av båt og/eller hytte.*
- *Vegen blir bommet med kodelås og koden vil bli endret uten varsel. Kode til låsen kan hentes på utvalgte steder i kommunen og/eller via en elektronisk ordning på kommunes heimeside. Det tas forbehold om at annen teknisk løsning vil bli benyttet.*
- *Prøveordninga skal evalueres av en egen styringsgruppe med bistand fra Norsk Institutt for Naturforskning (NINA)*

Verneområdestyret handsama forslaget om ferdselsrestriksjonar i møte 12.6.2020, og med følgjande uttale sendt NVE:

Verneområdestyret er positive til ei prøveordning med ferdselsrestriksjonar på vegen til Store Urevatn slik det er søkt om i brev frå Otteraaens brugseierforening dagsett 8.5.2020. Ferdselsrestriksjonar på vegen vil ha stor positiv effekt for villreinens moglegheit til å krysse vegen og auka bruk av områda på både sider av denne.

Verneområdestyret meiner det må settast ned ei eigen styringsgruppa med ansvar for gjennomføring av eit overvåkingsprogram for å sjå på effektane av prøveordninga

Sakshandsamar i NVE sendte 7.3.2022 ut eit utkast til vedtak om innføring av ferdselsrestriksjonar på vegen (vedlegg 1). Dette stila til OB v/Grunde Johnsen, Bykle kommune v/Sigrid Bjørgum og forvaltningssekretariatet for SVR v/Jørn Haug. I oversendinga er det presisert at det ikkje er ei formell høyring, men at det er ønskjeleg med innspel om det er noko som er uklart, direkte feil eller andre ting ein reagerer på. Det var også beden om at OB hadde ein dialog med grunneigarar, Bykle kommune og Bykle fjellstyre.

I forslaget frå NEV er namnet *Støylalsvegen* nytta om vegstrekninga Skarg – Øystøyl/Rjomeli. Namnet *Urevassvegen* er nytta om vegstrekninga Øystøyl/Rjomeli – Store Urevatn. Forslag til vedtak frå NVE gjeld stenging av *Urevassvegen* for allmenn motorisert ferdsel. Sjå kart nedanfor.

NVE føreslår ein prøveperiode på 8 år gjeldande frå 1.1.2023. Det skal vera ei evaluering av ordninga etter tre år.

Verneområdestyret vart kjend med utkast til vedtak frå NVE i møte 7.3.2022.

Verneområdestyret bar om at utkast til vedtak vart handsama i eget møte i arbeidsutvalet 14.3.2022.

Kart over dei to vegstrekningane:

Vurdering

Forvaltar legg til grunn at arbeidsutvalet er godt kjent med det villreinfiglege grunnlaget for å avgrense ferdsla på vegen. Det er også gjort grundig greie for dette i brevet frå NVE vedlegg 1.

I høve til villreininteressene, og i tråd med verneområdestyret sin tidlegare uttale, er det særskilt positivt at det no ligg ann til at motorisert ferdsel på Urevassvegen vert avgrensa. Når det gjeld gjennomføring, ref. forslaget som ligg føre, er OB, Bykle kommune, Bykle fjellstyre og råka grunneigarar dei næraste til å meine noko om dette. Vesentleg må vera at det vert ei praktisk, føreseieleg og smidig ordning, utan at ein i for stor grad vatnar ut føremålet som er å avgrense ferdsla av omsyn til villrein.

Verneområdestyret la i sin uttale 12.6.2020 til grunn rammer for ferdselsrestriksjonar slik det gjekk fram av søknaden frå OB dagsett 8.5.2020 (sitert ovanfor). I høve til utkastet som no ligg føre har forvaltar følgjande merknadar:

Tilgang til Urevassvegen ref. utkast til vedtak pkt. 1

Bokstav a: for offentlege etatar bør det presiserast at tilgang gjeld i samband med forvaltningsverksemd, oppsyn og operativ verksemd (utrykking).

Bokstav c: ei generell opning for at forskarar og konsulentar skal kunne nytte vegen er lite presist og vil hole ut ordninga. Bør avgrensast til *ferdsel i samband med vitskaplege undersøkingar på oppdrag frå det offentlege*.

Plassering av bom ref. utkast til vedtak pkt. 2 og 3

Det er foreslått å ha to bommar, ein på *Støylalsvegen* ute ved Skarg kraftstasjon, og ein på *Urevassvegen* ved Øyastøyl / Rjomeli.

Bommen ved Skarg skal vera heilautomatisk og slik forvaltar oppfattar det i praksis vera open for ålmenta inn til Rjomeli, men med moglegheit til å avgrense dette om naudsynt. Dette kan til dømes vera med bomavgift. Det vil også vera mogleg å stenge den i kortare periodar om det er melding om villrein innover i Støylaldalen. Bom ved Skarg, bør i første rekke avklarast med lokale interesser.

Plassering av bom ved Rjomeli er i tråd med det verneområdestyret la til grunn i sin uttale og etter verneområdestyret sin oppfatning tilstrekkeleg til å avgrense trafikken på den mest kritiske delen av vegen. Bommen ved Rjomeli, ref. side 18 i utkastet, skal vera nede men ulåst, og med informasjon om innkøyring forbode for andre enn dei som er nemnd i NVE sitt utkast til vedtaket pkt. 1.

I søknaden frå OB, som var lagt til grunn for verneområdestyret sin uttale, skulle bommen ved Rjomeli vera låst med kodelås. Forvaltar ser at det vil krevje ein del å administrere ei slik ordning, men meiner lås på bommen må inn som del av vedtaket og slik verneområdestyret tidlegare har lagt til grunn. I motsett fall vil vegen i praksis heile vegstrekninga Skarg – Store Urevatn vera ope slik han er i dag, og med dette vanskelegare å nå målsettinga med å avgrense ferdsla på vegen. Til dømes kan ein sjå føre seg at turistar som har reist langt er viljug til å ta risikoen på å køyre vegen til ende.

Uansett kva løysning ein fell ned på må det ved bom Rjomeli vera eit opplegg for teljing av køyretøy, gåande og syklande. Tala vil vera av stor viktigheit for å kunne sjå utviklinga i trafikken frå registreringane som er gjort tidlegare.

Stenging tre samanhengande dagar

I vedtaket pkt. 5 er det foreslått at Urevassvegen (frå Rjomeli) skal vera heilt steng i tre samanhengande dagar i veka. Unntak er gjeven for regulant, grunneigarar på vegen, administrasjonen i Bykle fjellstyre. Grunngevinga for ei slik ordning er at dagar heilt utan ferdsel aukar sjansen for at villrein vil trekke over vegen men utan at det er til særleg ulempe for brukarane. Vekslinga mellom dagar med og heilt utan motorferdsel vil også vera viktig for å dokumentere effektane av ferdselsrestriksjonane.

Forvaltar er samd i at ei totalstenging tre samanhengande dagar vil kunne auka sjansen for at villreinen trekker over vegen og oppheld seg i nærleiken av denne, men er likevel tvilande til om ei totalstenging på tre dagar er rette måten. Villreinen trekker på ver og vind og det skal mykje til at rett vind fell saman med dagane vegen er heilt stengd. Færre vekedagar med open veg vil også kunne gi ei opphoping av trafikken dei andre dagane, særleg i samband med jakt. Ved dokumentasjon av effekten er det også vanskeleg å skilje om kryssing av vegen skuldast at han var heilt stengd desse dagane, vindretning eller at den samla trafikken på vegen er redusert.

Forvaltar vil halde på at ordninga med stenging tre samanhengande dagar vert teken ut. Om ferdselsrestriksjonane i prøveperioden ikkje synast å ha ønskja effekt kan det eventuelt vurderast på nytt saman med evt. andre innstrammingar.

Otteraaens Brugseierforening
c/o Otra Kraft DA
4748 RYSSSTAD

Vår dato:
Vår ref.: 202004775-19
Arkiv: 317
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jon Atle Eie
928 46 970/ joae@nve.no

Urevassvegen i Bykle kommune, Agder fylke – Innføring av ferdsselsrestriksjoner på Urevassvegen

Vi viser til søknad fra Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening om innføring av ferdsselsrestriksjoner på Urevassvegen i Bykle kommune datert den 08.05.2020, samt brev av 18.05.2020 om plassering av bom.

I forbindelse med utbygging av Skarje pumpestasjon (drift satt i 1985), regulering av Reinevatn (drift 1998) og ytterligere regulering av Store Urevatn (1997-1999), ble stølsveien fra gården Tveiten ved østenden av Botsvatn og opp til Øystøyl lagt om og oppgradert (Støydalsvegen). Fra Øystøyl ble det bygget en anleggsvei innover Bykleheiane frem til Store Urevatn (Urevassvegen). Disse anleggene er en del av Holen III kraftverk som startet produksjonen i 1986. Både Urevassvegen og reguleringene har vist seg å ha negativ effekt på villreinens trekkruiter og arealbruk i Bykleheiane.

Store Urevatn er en av flere store reguleringer i Setesdal-Ryfylkeheiane. Fra 60-tallet og frem til ytterligere regulering av Store Urevatn i 1999 ble det etablert flere store reguleringsmagasin (bla. Rosskreppfjorden, Svartevatn, Blåsjø, Vatnedalsvatnet med Ormsa) innenfor villreinens leveområde i Setesdal Ryfylkeheiane. Flere viktige funksjonsområder for villrein er også påvirket av anleggsveier som er etablert i forbindelse med reguleringene og som har åpnet for økt trafikk inn i kjerneområdet for villreinen. Den samlede belastningen på villreinen er stor og har hatt en uheldig påvirkning på hvordan villreinstammen kan bruke fjellområdene.

Kunnskapsgrunnlaget om villreinen i Setesdal-Ryfylkeheiane er godt. Det er gjennomført flere enkelt utredninger og to større forskningsprosjekter på villrein. I 2012 ble Heiplanen vedtatt. Heiplanen skal bla. sikre en helhetlig forvaltning av villreinen i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane. Her er veien inn til Store Urar satt som eget fokusområde. I 2020 ble det vedtatt en egen kvalitetsnorm for villrein (FOR-2020-06-23-1298). Det kan her vise seg at villreinen i Setesdal-Ryfylkeheiane er sterkt belastet.

Den 12.06.2019 tok Verneområdestyret for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Fraffjordheiane (SVR) initiativ til et møte med bl.a. Otra Kraft m.fl. og det startet en prosess som ledet frem til det omforente forslaget som nå foreligger om å innføre ferdsselsrestriksjoner på Urevassvegen. Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening søker nå NVE om å innføre ferdsselsrestriksjoner på Urevassvegen i en prøveperiode.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

VEDTAK

Med hjemmel i kgl. res. av 15.11.1974 post nr. 10 og 17 stenger NVE Urevassvegen fra dagens bom ved Rjomeli for allmenn motorisert ferdsel med følgende vilkår og med følgende unntak:

1. Følgende gis adgang til bruk av Urevassvegen:
 - a. *Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening og Statnett SF, Bykle kommune, Verneområdestyret for SVR, SNO, NVE, Forsvaret og andre offentlige etater, samt politi, lege/ambulanse, brann under utrykning og hjelpeorganisasjoner på oppdrag fra politi.*
 - b. *Grunneiere med eiendom som grenser til Urevassveien.*
 - c. *Forskere og konsulenter med oppdrag i Bykleheia.*
 - d. *Bykle fjellstyre og deres leietagere til hytte, fiske og småviltjakt med bekreftelse fra Bykle fjellstyre som leietager. Bekreftelsen skal ligge synlig i bilvindu.*
 - e. *Personer med rett til å fiske i Bykle statsallmenning med garn.*
 - f. *Tilsyn med beitedyr. Bekreftelse fra lokalt Sau og Geiteavelslag som skal ligge synlig i bilvindu.*
2. Ved Skarg skal det etableres en elektronisk bomløsning, enten med fysisk bom eller fotogjenkjenning av bilnummer. Bilnummer og passeringer skal kunne registreres for administrering av ordningen og statistikk. Ordningen skal være lett å administrere, fleksibel og brukervennlig. Informasjonsskilt settes opp.
3. Ved bommen på Rjomeli skal det settes opp skilt som opplyser om at veien er stengt for allmenn motorisert ferdsel f. eks. uten etter særskilt tillatelse. Det må også informeres om eventuelle reaksjoner ved brudd.
4. Åpning og stenging: Veien kan tidligst åpne for brukerne den 01.07 og skal stenges senest 07.10. Regulant, grunneiere av veien, Bykle kommune og administrasjonen i Bykle fjellstyre kan bruke veien utenom disse tidspunktene.
5. Urevassvegen skal være stengt for motorisert ferdsel tre -3- sammenhengende dager i uken i tiden 1.7 – 7.10. Hvilke dager i uken avgjøres Otra Kraft i samarbeid med Bykle kommune og grunneiere av veien. Regulant, grunneiere av veien og administrasjonen i Bykle fjellstyre kan bruke veien utenom disse tidspunktene.
6. NVE skal orienteres når ferdselsrestriksjonene på Urevassvegen er innført og bomløsning etablert.
7. Prøveperioden settes til 8 år fra 1.1.2023 med en foreløpig evaluering etter 3 år med frist for innsendelse og forslag til justering av regelverk 01.01.2023.
8. Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening må dokumentere virkningen av de innførte ferdselstiltakene og at målet med tiltakene oppnås/ er oppnådd.
9. Konesjonær skal legge til rette for og bidra til at biler ikke parkeres i de tre kjente trekkkorridorene som krysser Urevassvegen.
10. Konesjonær skal ta initiativ til et videre arbeid for å komme frem til ytterligere tiltak som kan bedre effekten av de nå innførte ferdselsrestriksjonene.

Detaljplan for miljø og landskap må være i samsvar med vilkår og forutsetninger som fremgår av konsesjonen til ytterligere regulering og oveføringer i Otra, fastsatt ve kgl. res av 15.11.1974. NVE kan kreve ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer skal godkjennes av oss før arbeidet settes i gang.

NVE kan følge opp ordningen med inspeksjon og krav om ytterligere tiltak.

Drift og bruk av Urevassvegen og bruk av denne er underlagt bestemmelser om internkontroll etter forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag).

BAKGRUNN

Konsesjonen av 15.11.1974 – Støydalsvegen og Urevassvegen

Otteraaens Brugseierforening og I/S Øvre Otra fikk 15.11.1974 konsesjon for regulering og utbygging av øvre Otra. Urevassvegen ble bygget i forbindelse med utbygging av Skarje pumpestasjon, regulering av Reinevatn og Store Urevatn, som er en del av Holen III kraftverk, med hjemmel i konsesjonen. Veien inn mot Store Urevatn starter ved Skarg kraftverk i østenden av Botsvatn. Fra Skarg og opp til Øystøyl er Støydalsvegen, en strekning på ca. 6 km. Ved Øystøyl/ Rjomeli starter Urevassvegen og går i hårnålssvinger opp til Bykleheia og videre frem til Store Urevatn, ca. 12 km (fig. 1). Underveis er det avstikkere til ulike vassdragsanlegg. Regulanten bruker i dag veien for tilsyn, drift og vedlikehold av vassdragsanleggene.

I henhold til post 14 i vilkårene til konsesjonen, plikter konsesjonæren å skaffe seg varig rådighet over tipper og andre områder som trengs for gjennomføring av pålegg som blir gitt i samband med denne post, herunder Urevassvegen. I vilkår til konsesjonen post 17 heter det at:

«Veger, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal kunne benyttes av allmennheten med mindre departementet treffer annen bestemmelse». NVE er delegert denne myndighet.

I dag er vegen åpen for allmenheten med bakgrunn i konsesjon, skjønn B 20/ 1975 og B 4/ 1980 del 4 punkt 4. 14.

Fig 1. Kart over Bykleheiane med Støydalsvegen og Urevassvegen. Reguleringsmagasin er vist i blått.

Bruk av Urevassvegen

Motorisert ferdsel med bil på Støydalsvegen og Urevassvegen er i dag mulig i barmarksperioden. Det konkrete tidspunktet bestemmes av tidspunkt for snøsmelting/ brøyting om våren og snøfall om høsten. Konsesjonær opplyser at veien normalt åpner 1. juli og holdes vanligvis åpen til oktober, avhengig av snøfall.

I 2014, 2015 og 2016 ble det gjennomført automatisk telling av antall passeringer av biler på et punkt på Urevassvegen fra 1. juli og i henholdsvis 120, 106, og 119 dager. Målepunktet var ved Skargjevatnet, ca. 3 km ovenfor Øystøyl. Biltrafikken som kun har gått frem til Øystøyl/ Rjomeli er ikke med i registreringene (NINA Rapport 1457).

Ferdselstillingene viste at 91% av brukerne av veien var dagsturister. Trafikken inn Urevassvegen varierte mye fra dag til dag (Fig.2.). Ferdselele er tilnærmet normalfordelt gjennom dagen, med høyest trafikk kl. 12-13 og nesten ingen biler mellom 22:00 på kveld og 08:00 om morgenen. Biltrafikken var videre ganske jevnt fordelt i løpet av uka, med noen flere biler i helgene. For de tre årene ble det registrert i snitt mellom 48 og 65 bilpassering pr. dag (både inn og ut passeringer). Dette er karakterisert som stor trafikk. Imidlertid er maksimum antall registreringer på en dag over 150 passeringer. NVE registrer at det i perioden på 3 år, kun er ca. 5 dager med ingen registrerte passeringer. Disse dagene er da også helt i starten på sesongen og på slutten. Grovt sett var det i snitt ca. 6500 passeringer i løpet av en periode på fire måneder.

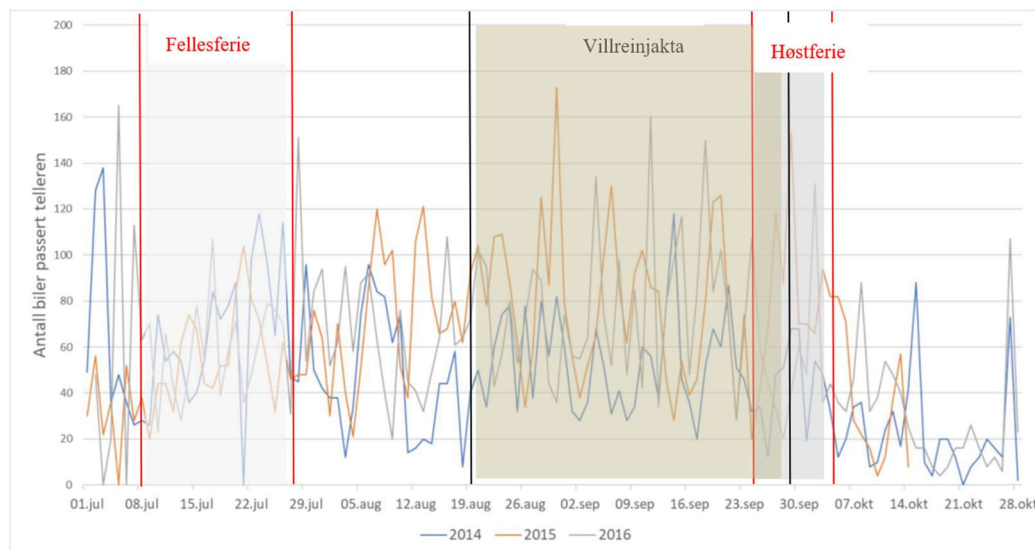

Fig. 2. Passeringer av biler ved teller Skargjevatnet inn mot Store Urevatn i perioden 1. juli til 28. oktober for årene 2014, 2015 og 2016 (etter NINA Rapport 1457. Fellesferie, Villreinjakt og Høstferie er satt inn av NVE).

I 2012 ble det gjennomført en spørreundersøkelse bland brukerne av veien. Av de spurte kom 92 % fra Norge, slik at utenlandske turister er lite representert. I alt var 21 % bosatt i Bykle og Valle kommune. De fleste hadde kjørt inn veien mot Store Urevatn tidligere (70%), og nærmere halvparten av de besøkende hadde kjørt inn veien flere enn 10 ganger (42%). De fleste besøkende hadde overnattet privat (86%), og skulle på tur i noen timer (59%). Det vanligste var at turen varte opp til et døgn (91%). Besøkerne oppholdt seg vanligvis i nærheten av bilen hele turen (37%), eller brukte båt. Kun 7 % av trafikken var knyttet til folk som hadde et konkret ærend av oppsyn, tilsyn, vedlikehold eller samband etc. Om lag 15% av de som kjørte inn veien mot Store Urevatn hadde som formål å fiske i området. Jegernes bruk av veien omfattes ikke av undersøkelsen.

Rapporten konkluderer med at det vil være mulig å redusere trafikken på veien med 90% med et strengt regime der kun folk med ærend eller eiendom skal ha tilgang til bom.

Villrein i Setesdal Ryfylkeheiene

Kunnskapsgrunnlag

Villreinen i Setesdal-Ryfylkeheiane har vært underlagt omfattende undersøkelser i for- og etterkant av flere av vannkraftutbyggingene. Det er også gjennomført to større villreinprosjekter i SR: «Villreinens bruk av Setesdalssheiene 2006-2010¹» og «GPS villreinprosjektet i Setesdal-Ryfylke – avbøtende tiltak²». Det er også utarbeidet enkeltrapporter som omhandler villreinens arealbruk øst for Blåsjø, bl.a. «Store Urevatn – villrein-Etterundersøkelser i forbindelse med tilleggsregulering av Store Urevatn³». Fra 2015 til 2020 pågikk prosjektet RenewableReindeer, som utviklet metoder for å måle kumulative effekter av menneskelig aktivitet på villreinen. Dette prosjektet omfattet også Bykleheia og områdene rundt Store Urevatn. I tillegg er det detaljert lokalkunnskap både hos grunneiere og regional forvaltning om villreinens lokale bruk av områdene i og omkring Store Urevatn.

Historikk og situasjonen for villreinen i SVR

Historisk foregikk det fra gammelt av to årlige store forflytninger av reinstammen i SR. Om høsten trakk villreinen sydover til vinterbeitene og kunne da trekke helt ned mot Bygland, Åseral og Øvre Sirdal. På våren gikk trekket nordover, via kalvingsområdene, til sommerbeitene i Bykle i øst, Suldal i nord-vest og ned til Forsand. Som nå, var de sentrale villreinarealene delt i to av Botsvatn og Storsteinvatnet. Hovedtrekket nord-sør gikk mellom vannene, en nord-vest på vest-siden av Blåsjø og et på østsiden inn mot Njardarheim og Bykleheiane (NINA rapport 694, s.64). Et svært viktig trekk gikk også mere øst-vest og krysset nord i det som nå er magasin Svartevatn.

De første tillatelser til å regulere vatn i Setesdalsheiene ble gitt Otteraanes Brugseierforening i kgl. res. av 22.11.1912. I 1952 ble Store Urevatn regulert første gang. Så fulgte flere ulike utbygginger som førte til etablering av Roskreppfjordmagasinet i 1967, Svartevassmagasinet i 1975, Botsvatn i 1976, Vatnedalsvatnmagasinet i 1983, Blåsjø med flere damanlegg og Blåsjøveien ble etablert i perioden 1980-1983, og til slutt ble Store Urevatn ytterligere regulert i 1997-1999. Resultatet av disse inngrepene ble at reinens kvaliteter i leveområdet ble merkbart forringet. Viktige vår- og sommerbeiter og trekk-korridorer ligger nå under HRV i ulike magasin og er tapt (NINA Oppdragsmelding 798, s.15). Etablering av Blåsjømagasinet sammen med tidligere utbygginger, ga en stor barriereeffekt slik at områdene vest for nord-søraksen Blåsjø – Svartevatn ble tyngre tilgjengelig og lite brukt av reinen. Det ble også mindre utveksling mellom Sørområdet og Nordområdet gjennom Bykleheia og over Urevatn.

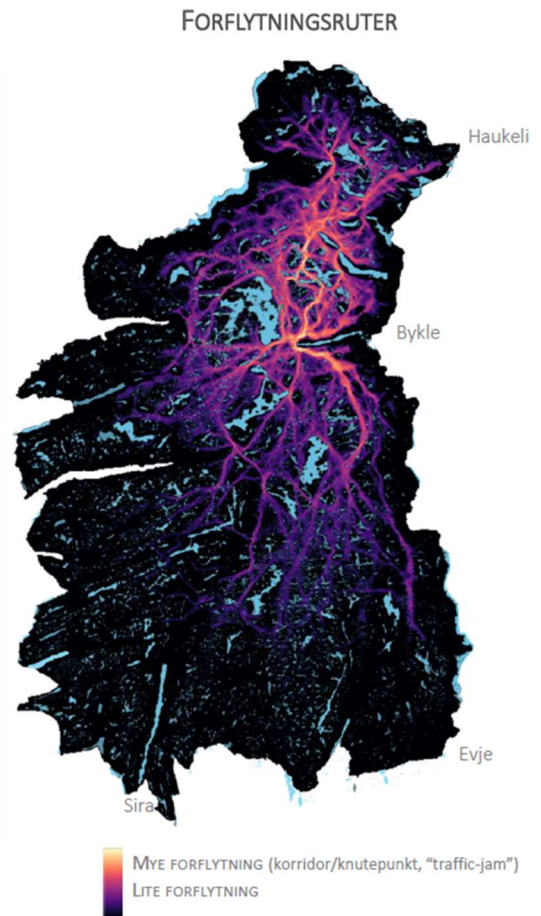

Fig. 3. Forflytningsruter villrein sommerstid i Setesdal Ryfylkeheiane. Panzacchi, M. NINA In. Prep.

¹ Strand, O. et al.2011. Villreinens bruk av Setesdalsheiene. Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2006-2010. NINA Rapport 694, 143 sider.

² Strand, O. et al.2019. GPS villreinprosjektet i Setesdal-Ryfylke – avbøtende tiltak. NINA Rapport 1457, 11 sider.

³ Bay, L.A. & Jordhøy, P. 2004. Store Urevatn – villrein. – etterundersøkelser i forbindelse med tilleggsregulering av Store Urevatn – NINA Oppdragsmelding 798. 67sider.

I dag er villreinbestanden i SR fragmentert og delt i to mer eller mindre adskilte bestander. En bestand nord for aksen Blåsjø-Ljosådalene og en bestand sør for denne. Det er kun en beskjeden utveksling av rein mellom disse to områdene. Pga Blåsjømagasinet med infrastruktur, er den vestlige trekk-korridoren lite tilgjengelig for villrein. Tilbake står den østlige trekkordoren over Steinbuskaret og inn mot Bykleheia, som også har redusert funksjonalitet i forhold til det opprinnelige, både i sør ved Steinbuskaret og i nord pga reguleringen av Store Urevatn (se fig. 3).

Villreinens bruk av Bykleheiane og områdene nord for Botsvatn

Områdene på østsiden av Blåsjø, fra Ormsa/ Vatnedalsvatn i nord til Botsvatn/ Gyvatn i sør, har vært og har viktig funksjonsområder for villrein. Området er imidlertid fragmentert på grunn av reguleringsmagasiner, veier, kraftledninger og hytter.

Videre fokuseres på viktigheten av Bykleheia og områdene øst for denne i forhold til:

1. trekk område for villrein mellom nord og sør
2. kalvingsområde.

Trekkområde for villrein mellom nord og sør i SR

En av de største forflytningsrutene i SR går over Bykleheia og binder den nordlige- og den sørlige delbestanden i SR sammen. Villreintrekk inn/ ut av Bykleheia foregår i sør gjennom Steinbuskaret, som har svak funksjonalitet bl.a pga Blåsjømagasinet. Trekk-rutene i nord har også redusert funksjonalitet grunnet bl.a. reguleringsmagasinene Store Urevatn, Ormsa/ Vatnedalsmagasinet, samt infrastruktur i området som kraftlinjer og veier.

Før regulering av Store Urevatn, gikk den største forflytningsruta midt i området der Store Urevatn ligger nå. For å omgå reguleringsmagasinet, må villreinen nå enten gå østover, der det ligger to veier (Urevassveien og veien langs Vatnedalsmagasinet), og eller vestover hvor trekket nord-sør blir vanskelig gjort av øst-vestgående magasiner og vann (se fig. 4).

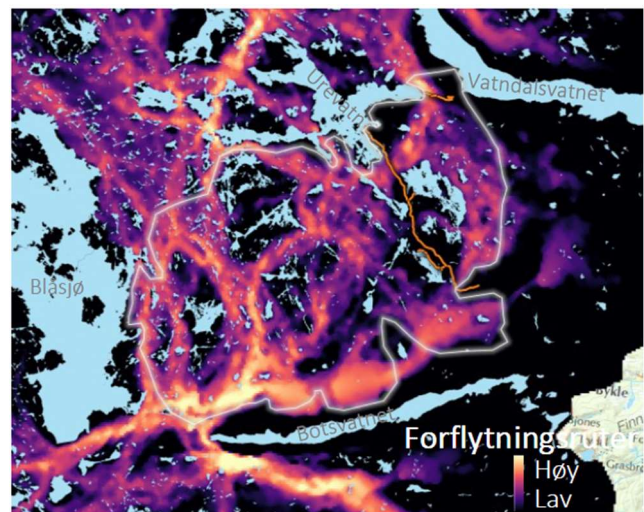

Fig 4. Forflytningsruter villrein sommerstid Bykleheia og mot Urevassveien. Panzacchi, M. NINA In. Prep

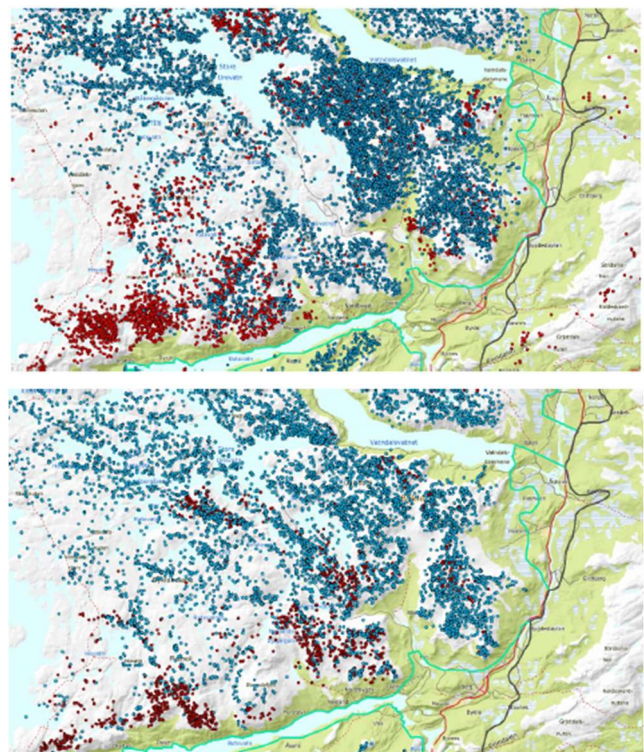

Fig 5. Kart over områdene mellom Store Urevatn og Blåsjø med GPS-data fra 2006 - 2018. Data fra bukker er vist med røde prikker og data fra simler er vist med blå sirkler. Data fra barmarks-perioden (juli-september) er vist i øvre kart, mens data fra vintersesongen (januar-april) er vist i det nederste kart. Bruken av område langs Urevassveien har markante forskjeller mellom vinter perioden og barmarksperioden (NINA-rapport 1457, 2019)

To av de opprinnelige trekk korridorene ved Store Urevatn, ved Urevasskilen og ved Ytre Ratevatn. Fungerer til en viss grad når vannstanden er under kote 1172 i Store Urevatn. For de 10 siste årene, nås vannstand 1172 en gang i januar når magasinet senkes. Under oppfylling på høsten nås kote 1172 i løpet av enten juli eller august, med unntak av i 2011 da kote 1172 ble nådd ca. 9. oktober.

I GPS prosjektet ble det sett på hvordan villreinen bruker Bykleheiane og området ved Store Urevatn. Da veien inn til store Urevatn ikke brøytes, ble dataene delt i en vinterperiode og en sommerperiode. I vinterperioden var GPS dataene rimelig godt fordelt over hele området. I undersøkelses perioden ble det registrert at villreinen krysset veien inn til Store Urevatn i alt 60 ganger. Dette i motsetning til i barmarksperioden, hvor tettheten av GPS-punkter er langt større i områdene nord for vegen (fig. 5). Dyrene krysset også veien i langt mindre grad. I alt kun ved 12 tilfeller (NINA rapport 694,2011 s104). Registreringer har også vist at området er i jevnlig bruk på ettervinteren fram til etter kalving. Etter kalving beiter simleflokkene seg vest- og nordover, og det har tidligere sett ut som om det kun er få dyr som står igjen. Dette beitetrekket mener forskerne synes å ha vært det normale også fra perioden før kraftutbygging. Forskjellen er at dyrene ikke så lett kommer tilbake i løpet av sensommeren/ høsten (ref.). Basert på tilgjengelige data er det laget modeller som viser villreinsens foretrukne habitater i perioden 1. mai til 15. juni. Urevassvegen går gjennom sentrale deler av de områdene som er foretrukne (Fig. 6).

Kalvingsområder

GPS dataene viser to kalvingsområder som har vært benyttet siden 2006. Reinen har brukt områdene i- og sør for Ljosådalen og Vatndalen som kalvingsområder. I disse områdene bruker dyra både områder over og under skoggrensa. Dette henger bl.a. sammen med at de bratte liene i SR blir tidlig snøbare og groen kommer tidlig i de sørvendte og varme liene. Kalvingstidspunktet i SR er beregnet til i snitt å være 16. mai, med en spredning fra 11-27. mai (NINA Rapport 694).

For området Bykleheiane er det dokumentert at områdene øst for Urevassveien er kalvings områder.

Villreinsens arealbruk i Bykleheia slik de er presentert i Miljødirektoratets Naturbase kart, er vist i fig. 8.

Fig 6. Kart viser villreinsens foretrukket habitat 1. mai til 15 juni (Panzacchi, M. NINA Temahefte (in prep.)

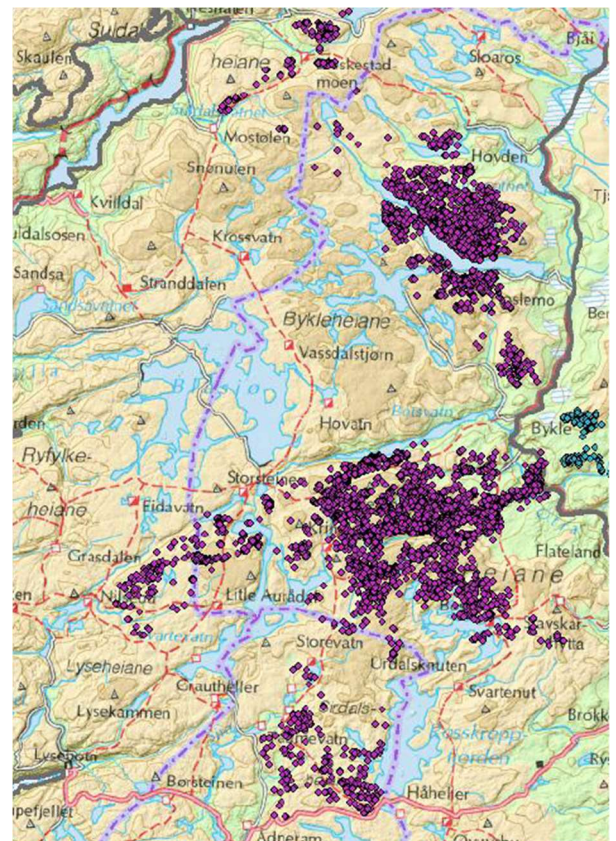
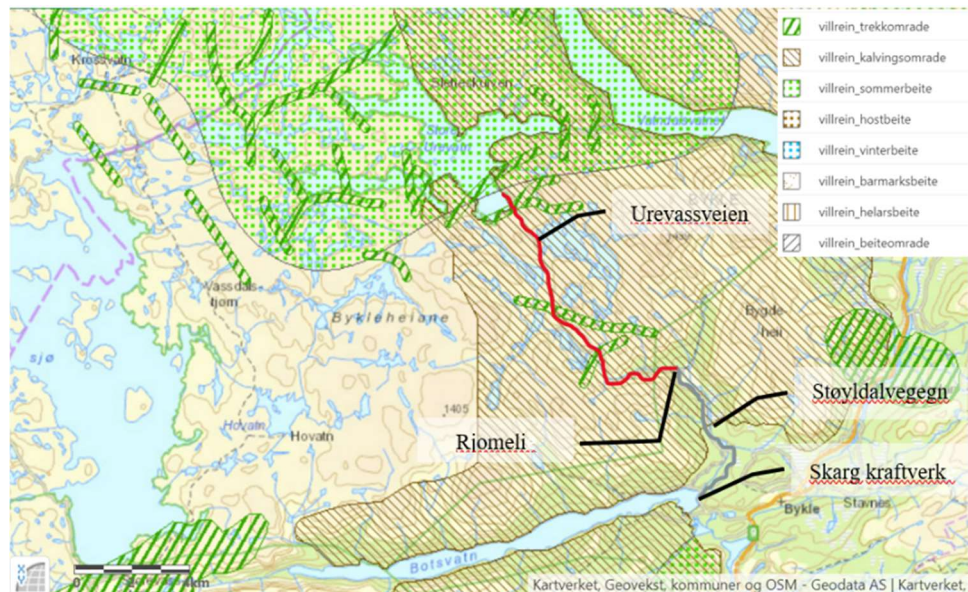

Fig 7. Kartet viser samtlige GPS-posisjoner som er registrert i mai måned i perioden 2006 tom. 2010 (NINA Rapport 694).

Fig. 8. Kart over viktige trekk-korridorer, kalvingsområder og sommerbeiter for villrein i Bykleheia. Urevassveien går gjennom tre trekk-korridorer for villrein. Fra nord til sør:

1. Smalavasseggi/Skredenuten.
2. Venedalsristi - Reinevasstjønne
3. Svelgen

Forstyrrelse av villrein

Nyere forskning deler temaet i tre kategorier, 1) Lokale responser, 2) regionale unntakelsesresponser og 3) regionale kumulative responser.....

Bykle og Bykleheia

Bykle har fra gammelt vært nærmere tilknyttet Suldal/ Ryfylke enn f. eks Kristiansand. Setesdal lå lenge under Stavanger bispedømme, noe som medførte at Byklarane måtte til Stavanger med kyrkjeskatten i form av skinn. Derav Skinnevegene over Ryfylkeheiane til Stavanger. Fra Nordbygdi i østenden av Botsvatn, kunne folk ta seg over Botsvatnet til Botnegardane i vestenden av Botsvatn og så videre derfra over til Lyse/ Lysebotn innerst i Lysefjorden og Førre innerst i Jøsenfjorden. Fra Nordbygdi gikk det også flere ferdaveger over mot Kvildal, Bråtveit og Roaldkvam ved Suldalsvatn. En av disse gamle ferdavegene gikk inn Støylidalen. For å komme til Kvildal gikk de opp der Urevassvegen går i dag. For å komme til Bråtveit eller Roaldkvam gikk de nordover forbi Kaupmannsbui og via Vatnedalen (Olav M. Holen, Nordbygdi – slik ho var 2013). Også for bøndene i Kyrkjebygdi (dagens Bykle sentrum) var enkleste vei vestover til Suldal gjennom Nordbygdi. Disse ferdselsveiene har vært viktige for floket i Bykle helt opp til vår tid.

Bykle er en typisk fjellkommune med store fjellarealer. I dag forvalter Bykle Fjellstyre, Bykle statsallmenning som er på ca. 133 000 dekar. Spesielt for statsallmenningene er allmenningsretten. En gammel rett hvor landbrukseiendommer har rett til beiting, seterdrift og uttak av trevirke fra statsallmenningen. Rettighetenes omfang varierer fra statsallmenning til statsallmenning. Alle i Bykle har i dag fri adgang til fiske med stang og med inntil 5 garn per husstand. Villreinjakta er forbeholdt innabygds.

Allmenheten har i dag anledning til å innløse fiskekort og søke om småviltjakt i Bykle Statsallmenning. Fjellstyret tilbyr også utleie av 5 hytter og utleie av båter.

I realiteten er det kun veien inn Støylidalen og videre Urevassvegen som gir motorisert adgang til Bykleheia.

SØKNAD OM FERDSLSRESTRIKSJONER PÅ UREVASSVEGEN

Otteraaens Brugseierforening søker om å innføre ferdselsrestriksjoner på Urevassvegen i en prøveperiode på 5 år. Dette for å redusere ferdselen inn i området som forstyrre og påvirke villreinen bruk av områdene. Det søkes om følgende prøveordning:

- *«Biltrafikk på veien blir forbeholdt Otra kraft/Otteraaens Brugseierforening, tilsyn, grunneiere i området, innbyggere i Bykle og andre brukere av Bykle statsallmenning. En nærmere grenseoppgang må gjøres her, eksempelvis ved at stangfiske eller småviltjakt for utenbygds boende blir knyttet til leie av båt og/eller hytte.*
- *Vegen blir bommet med kodelås og koden vil bli endret uten varsel. Kode til låsen kan hentes på utvalgte steder i kommunen og/eller via en elektronisk ordning på kommunes heimeside. Det tas forbehold om at annen teknisk løsning vil bli benyttet.*
- *Prøveordninga skal evalueres av en egen styringsgruppe med bistand fra Norsk Institutt for Naturforskning (NINA)*
- *Det søkes om en prøveperiode på 5 år fra juli 2020 til oktober 2025.»*

I brev av 18.05.2020 ber Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening om at NVE ikke konkluderer om lokalisering av bom. Det opplyses imidlertid om at de stiller seg bak grunneiernes syn om ønsket plassering av bom ved Skarg kraftstasjon ved Botsvatn.

VÅR BEHANDLING AV SØKNADEN

Høring

Søknad om ferdsrestriksjoner på Urevassvegen ble sendt på høring den 05.06.2020 og lagt ut til offentlig ettersyn. Bykle og Valle kommune ble bedt om å kunngjøre høringen på sine nettsider samt legge to eksemplarer av høringsdokumentene tilgjengelig for innbyggerne på respektive kommunehus/rådhus. Svarfristen ble satt til 06.07.2020. Offentlig ettersyn av ferdselsrestriksjonene på Urevassvegen ble kunngjort i Setesdølen, Fædrelandsvennen, Agderposten og Austagderblad.

Innen høringsfristen kom det inn syv høringsuttalelser.

Høringsuttalelser

Villreinnemnda for Setesdalsområdet, 12.07.2020

Villreinnemnda i Setesdal viser til at Setesdal Ryfylke villreinområde er sterkt fragmentert av vassdragsutbygging. Bla. har etablering av vannmagasin stengt tradisjonelle trekkveier for villrein, og skapt trange trekkpassasjer. I tillegg har anleggsveier gitt økt ferdsel inn i kjerneområdene for villrein.

I uttalelsen vises det til sluttrapporten fra GPS villreinprosjektet i Setesdal-Ryfylke (NINA, rapp. 1457), hvor det er flere forslag til avbøtende tiltak form å «gjenåpne» viktige villreintrekk. Det vies til følgende: *«Det å innføre strengt bilregime på vegen inn til Store Urevatn vil være et av de viktigste tiltakene man kan gjøre i SR-området for å bedre reinens trekkmuligheter mellom delområdene».* Villreinnemnda løfter frem at bakgrunnen for det foreslåtte tiltaket, er at forskning har dokumentert at villreinen i liten grad krysser Urevassvegen i perioden denne er åpen for motorisert ferdsel. For villreintrekket mot sør-vest, kan dette igjen medføre at færre dyr kommer inn mot Steinsbuskardet i sør-enden av Blåsjømagasinet og at utvekslingen av dyr i dette sentrale fokusområdet blir lite.

Villreinnemnda påpeker videre at planstatus for Villreinen er at den er en ansvarsart for Norge og at Norge gjennom Bern-konvensjonen har påtatt seg en plikt til å ta vare på den siste livskraftige bestanden

av den opprinnelige ville fjellreinen i Europa. Villreinnemnda viser videre til at det er utarbeidet en regional plan for helhetlig forvaltning av de viktigste villreinbestandene. For Setesdal Ryfylke villreinområde er det Heiplanen. Størstedelen av Uvassveien ligger i nasjonalt villreinområde og i denne omsynssona skal villreinens interesser tillegges stor vekt i all arealforvaltning og saksbehandling. Villreinnemnda trekker frem følgende retningslinjer som særlig relevante:

- *Det skal legges spesiell vekt på å unngå virksomhet, aktivitet og forstyrrelse i vinter beiteområder, kalvingsområder og viktige trekkområder samt fokusområdene i de aktuelle årstider/perioder.*
- *For nye og eksisterende landbruksveier og anleggsveier skal ferdselsreguleringer vurderes ved bom og andre restriksjoner, slik at veiene prioriteres for næringskjøring i forbindelse med landbruk og anleggstilsyn.*

Villreinnemnda viser til omsøkte forslag til begrensning i motorisert ferdsel på Urevassvegen og mener at dette trolig vil kunne redusere menneskelig ferdselen betydelig. De påpeker imidlertid at det er usikkert om reduksjonen vil være stor nok og påpeker derfor at det er viktig at dette er en prøveordning der det legges mye i å overvåke menneskelig ferdsel og villreinens bruk av området, samt evaluere underveis. De stiller spørsmål om fem år er nok for å konkludere for et fast regime for bruk av veien.

Til slutt påpeker Villreinnemnda at Kvalitetsnormen for villrein nylig er vedtatt og skal tre i kraft. GPS-prosjektet har med all tydelighet vist at det lyser rødt flere steder i Setesdal Ryfylkeheiane for villreinen og at det å få redusert ferdsel inn Urevassvegen vil kunne bidra til, sammen med andre tiltak, at viktige funksjonsområde/ delområde vil kunne bli tatt mer i bruk av villreinen.

Villreinnemnda konkluderer:

«Villreinnemnda støttar søknaden og meiner NVE må følgje opp det initiativet som no er kome. Arbeidsutvalet i nemnda står samla bak uttalen».

Bykle kommune 26.06.2020

Bykle kommunestyre har stilt seg positive til innføring av en prøveordning med redusert tilgang til Urevassvegen, jfr. sak 60/2020.

I møte den 25.06.2020 behandlet Bykle kommunen bl.a plassering av bom og fattet følgende vedtak: *«Kommunestyret går inn for at det vert sett opp bom der Urevassvegen startar (Rjomelii/Øystøyl) slik at ein får hauste erfaring med ferdselsrestriksjonar. Dersom gunneigarane langs Støydalsvegen og langs Urevassvegen er samde om at bommen bør plasserast veg Skarg/Dalsdokki, må kommunen vere ein part og premissleverandør for å ivareta mellom anna ålmenta sine friluftsiinteresser. Kommunen ser behov for skilting og informasjon om ordninga, samt at ein konkret må ha høve til å etablere snuplass/ parkeringsplassar i nærleiken av endeleg bomplassering. Ferdslerestriksjonane bør ikkje omfatte syklistar, riding med hest osb. Bomløyising må ivareta behov for uttrykkingsetatane /oppsynet og kommunale tenesteoppdrag for å passere uhindra/raskt.»*

I saksutgreiinga har kommunen bla. sett på følgende forhold:

- *«Bruksinteressene i høve lokalsamfunn er særleg knytt til ålmenta, og friluftsliv er sentralt. Herunder og brukarar av statsallmenningen og Fjellstyret sine tilbod med hytter, utleige av båtar/ fritidsfiske og jakt. Fjellstyret har 5 hytter i Statsallmenninga. I tillegg kjem grunneigarinteresser for hausting, beite, jakt og ettersyn av eigedomar /bygningar osb. Langs Urevassvegen er det driftshytter som vert brukt til jakt og fiske. Langs Støydalsvegen er det og*

ein del driftshytter og mellom 10 og 20 fritidsbustader (inkludert frådelt tomter). Oppsittarar nyttar vegen som tilkomst. Annan bruk med kommersiell interesse / ringverknader er turisme, og bruken med «turkjøring» inn til Store Urevatn med privatbilar/bubilar/turbussar. Av annan samfunnsmessig tyding er utrykkingsetatane sin tilgong inn i områda viktig å i vareta».

- Bykle kommune mener det er et behov for å etablere snuplass/ parkering i tiknytning til bom. De peker på at det er to aktuelle parkeringer, parkering ved Skarg og ved Øystøyl hvor det er en stor tipp hvor de mener det uten store kostnader kan tilrettelegges for parkering.
- I forhold til kommuneplanen tar kommunen opp at det er vedtatt å legge en «samanbindingsløype» mellom lysløypa og Støydalsvegen som skal være egna for gående og syklende. Videre skriver de at: «*Trasèvalg er ikkje gjort eller grunneigarar kontakta....Ein eventuell bom ved Skarg/Dalsdokki må utformast slik at syklar og hestar kan passere*».
- Kommunen har også vurdert ferdselsrestriksjonen i forhold til folkehelse og skriver: «*Redusert tilgong for fleire inneber at området venteleg blir mindre nytta til rekreasjon, som venteleg har relevans for folkehelse. Redusert tilgong vil ha størst tyding for dei som har fysiske utfordringar i høve å gå på tur sjølve, og som nyttar bil for å få naturopplevingar slik, t.d. eldre og folk med avgrensa mobilitet*».

Agder fylkeskommune, 30.06.2020

Fylkeskommunen opplyser at de er satt til å ivareta allmennhetens friluftsinnteresser gjennom friluftsløven, samtidig som de har et ansvar for å sikre leveområdene for villreinen gjennom Heiplanen.

Fylkeskommunen uttaler: «*Stenging av Urevassvegen vil begrense allmennhetens bruk av bil til Urar, spesielt for de som bor utenfor Bykle kommune. Men det vil være mulig å gå, sykle, gå på ski, mm.*». Videre at «*...Urevassvegen ligger i hovedsak innenfor nasjonalt villreinområder. Forslag om å ha bom over veien, vil være positivt for å sikre villreinens leveområder*».

Fylkeskommunen viser til GPS-merkeprosjekt i 2011 og sluttrapporten fra GPS-merkeprosjektet fra 2019 (NINA rapport 1457), hvor Urevassvegen er gitt følgende omtale: «*Sett fra et villreinfaglig standpunkt bør biltrafikken på vegen reduseres sterkt så fort som mulig. Det er imidlertid betydelig politisk motstand i Bykle kommune mot å stenge anleggs-vegen. Dersom det blir nasjonalpark i området ønsker folk å bruke vegen for å oppleve parken. Uansett må grunneiere og regulant ha tilgang til områdene via anleggsvegen. Det er antakelig urealistisk å stenge vegen for all ferdsel. Det er derfor viktig å få kunnskap om brukerne av vegen og hvor stor andel av den samla trafikken som utgjøres av grunneiere og regulant*».

Fylkeskommunen anbefaler at det settes i gang et forsøk med bom over Urevassvegen. «***Endelig lokalisering av bommen må skje i et samarbeid mellom kommunen, SVR og Otteraaens Brugseierforening. Siden dette er en prøveordning bør en sørge for at bommen lokaliseres slik at tilstrekkelig areal for villreinen er innenfor bommen. Det anbefales at det settes opp ferdselstellere, før og etter bommen, for å se hvor mye ferdsel som reduseres gjennom bommen. For å bedre forholdene for allmennheten bør det anlegges en parkeringsplass der bommen blir lokalisert***».

Statsforvalteren i Agder, 03.07.2020

Statsforvalteren opplyser at det i mange år har vært diskutert hvilken betydning anleggsveien inn til Store Urar har hatt på villreinens bruk og trekk inn i området sør-vest for Store Urevatn og videre ned mot Steinbuskaret. Innføring av ferdselsrestriksjoner på Urevassvegen har lenge vært et ønske for å få

avklart hvilken effekt redusert ferdsel på Urevassvegen kan ha på villreinens trekk og arealbruk. Statsforvalteren viser videre til GPS-prosjektet og NINA rapport 1457 og følgende: «Eventuelle tiltak i dette området må ses i sammenheng med anbefalte tiltak på vegen inn til Store Urevatn som er forventet å ha større effekter på villreinens arealbruk. Utviklingen i området sør for Blåsjø bør følges nøye etter at en eventuelt har iverksatt en strengere regulering av ferdselen på vegen inn til Store Urevatn... Vi anbefaler at et strengere regime på vegen inn til Store Urevatn og fredningssone i jakta gis størst prioritet, og at en eventuelt ser på konkrete tiltak knyttet til Storstein etter at en har prøvd ut jaktfredning og tiltak på vegen inn til Store Urevatn.» Det påpekes at i forhold til å øke trekkaktivitet nord-sør og øst-vest i Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane er tiltaket å stenge vegen inn til Store Urevatn for allmenn ferdsel det tiltaket som vurderes som viktigst.

Statsforvalteren berømme arbeidet som er gjort i Bykle kommune og sekretariatet for SVR i forhold til å komme frem til et omforent forslag til restriksjoner på bruk av veien.

Statsforvalteren konkluderer som følger:

«Med utgangspunkt i dette støtter Fylkesmannen i Agder fullt ut søknaden fra Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening og mener det vil være meget positivt for villrein å prøve ut konsekvensene av å begrense biltrafikken på denne veien i en prøveperiode på 5 år.

Fylkesmannen i Agder har allerede gitt tilsagn om støtte på kr. 35.000,- til overvåking av ferdsel på veien hvis nytt ferdselsregime innføres på veien, og mener at dette kan være et av de viktigste tiltakene man isolert sett kan gjøre for å bedre forholdene for villrein på Setesdal vesthei.»

Grunneigerane på Nesland/ Tveiten v/ Pål Georg Ryningen, 30.06.2020

Grunneierne på Nesland/ Tveiten, gnr 10 og 11 stiller seg og bak ønske om å begrense biltrafikken på Urevassvegen.

Når det gjelder bomplassering, er det et ønske om at bom plasseres ved Skarg, alternativt ved Fet, rett forbi første bru i starten på Støyldalen. Dette begrunnes med følgende:

Villrein

«Dersom det vert vald løysing ved Rjomeli/Øystøyl slik kommunen vil så er det i underkant av 1 km til der verneområdet startar og i området her går det villrein. Seinast i starten på juni i år gjekk det om lag 100 reinsdyr med nyfødte kalvar noken få hundre meter frå der kommunen ynskjer bom. Vi ser det derfor som uheldig å få mykje folk inn her slik kommunen ynskjer. Det er og kjent at villreinen nyttar skogen i Støyldalen til beiting av sopp litt seint om hausten og dei trekker på tvers av dalen og over i Bygdeheia. Dette vil og verte ytterligare forstyrre med mykje folk inn i området.»

Allmenheten

«...Det er einghet om at alle grunneigerar også fjellstyret med jegerar og fiskerar skal få bruke vegen ved ein eventuell bom. Alle som bur i Bykle kommune kan fritt fiske på Bykle statsalmenning og er då brukarar av fjellstyret og har dermed tilgang forbi bom. I tillegg sa kommunen på møtet 24. juni i år at dei ynskjer Støyldalen som eit rekreasjonsområde. Dersom vi plasserer bommen ved Rjomeli, som er innerst i Støyldalen, reiser ikkje folk tilbake for å vere i dalen dei har kjørt gjennom, dei reiser vidare inn i verneområdet. Dersom vi då hadde gått for plassering av bom i starten av Støyldalen eller helst i starten på vegen så kan folk bruke Støyldalen som rekreasjonsområde uten å havne rett i verneområdet og terrenget som reinsdyra bruker. Dette gjeld folk som ikkje bur i Bykle kommune, eller oppfyller

vilkåra for å passere bom med bil som då har tilbod om å oppleve dette utan bil. Sjølv sagt kan og dei som har rett til å reise lengre inn oppholde seg i dette området».

Tekniske utfordringer

«Ei bomplassering ved Skarg vil gje straum og telefonforbindelse, dessutan er parkeringsareal opparbeid. Dette vil gjere det mulig for ein bom ein ringer til. Ein slepp då logistikk med nøklar utlevering osv. I tillegg vil ein ha oversikt over kven som er i området og kan lettare finne kor mange folk som brukar vegen. Vi kan ha ei kontinuerlig teljing som viser trafikken. Dei gongene det skjer tyveri og hærverk vil det og vere ein klar fordel og vite kven som har vore der. Ei bomplassering ved Fet er og klarert med Gunnar Tveiten som eig dette området.»

Nasjonalpark

Det opplyses at Bykle kommune arbeider for at en del av området blir nasjonalpark, og viser til at kommunen tidligere har uttalt at det er ønskelig med et *«punkt der dei kunne sluse inn folk for å oppleve parken når den då vart eit satsningsområde for turisme»*. Grunneierne på Nesland og Tveiten mener at: *«...dette vil i såfall vere veldig negativt for alt som har med villrein og urørt natur å gjere»*.

Eierskap til veien

«Det vert hevda at vegen er eigd av Agder Energi og Otteraaens Brugseierforening. Vegen er privateigd. Regulanten har fått lov å anlegge, bruke og vedlikeholde vegen, men eig den ikkje. Det er heller ikkje betala erstatning for vegen då retten den gong konkluderte med at det var ein større gevinst for grunneigerar med vegen enn for allmenheita siden den var privat. Den gong vart det og lova å stenge vegen, noko regulanten gjekk tilbake på i etterkant.»

Olav Mostøl, Torleiv Sælid, Olav M. Holen og Steinar Tveiten, 04.07.2020

Grunneierne for henholdsvis eiendommene 13/3, 13/1, 13/2, 12/2 og felleseige 14/5, alle i Bykle, er positive til at det innføres tiltak for å avgrense biltrafikken inn i området. Det må imidlertid skje på en slik måte at innbyggerne i Bykle, alle grunneiere som bruker området langs vegen fra Skarg til Urar og andre rettighetshavere i området får tilgang.

Primært ønsker de at bommen plasseres ved Øystøyl. De er sterkt imot å plassere bommen ved starten av veien ved Skarg.

Ut fra kjennskap til villreinens trekkveier fra vestheia til kalvingsområdet i Bygdeheii, er de positive til og mener de at fjerning av rekkverk langs deler av veien vil lette villreinens bruk av de gamle trekkveiene.

Grunneierne opplyser at de er kjent med at det 3 år på rad er registrert til dels stor biltrafikk på veien til Store Urar. Om dette har stor innvirkning på reinstammen i området, mener de er diskutabelt og skriver: *«Har registrert at mengden rein i Bykle bygdehei har auka merkbart sommarstid dei siste åra. Ein oppgang som starta dei same åra det var trafikk teljing på Urarvegen»*.

Norges Jeger- og Fiskerforbund – Aust- Agder, 22.06.2020

NJFF -Aust-Agder tar opp følgende fire punkter:

1. «Dersom stenging av vegen bør dette følgast opp med eit prosjekt der ein gps merka rein del dyr for å sjå på om stenging av vegen har effekt på om dyra vil ta opp og bruke dei gamle trekkvegane. Dette bør kome fram i tid.
2. NJFF-Aust-Agder trur 5 år er for kort tid for å sjå på adferdsendingar på villreinen når det gjeld områdebruk. Det bør vurderast 10 år. Vegen har vore der i mange år, og vi trur at 5 år er for kort tid for å sjå på adferdsendingar.
3. Det bør være slik at alle som har lov til å jakte og fiske i områda som sognar til vegen, har lov til å bruke vegen i jakt og fisketid.
4. Bommen bør settast der den gjer mest mogleg effekt for villreinen, vegd opp mot folkehelsa.»

Norges Jeger- og Fiskerforbund – Aust-Agder konkluderer som følger:

«NJFF-Aust-Agder støttar forlaget om ferdselsrestriksjonar på vegen til Urar da dette kan gjere levevilkåra for villreinen betre.»

NVEs vurderinger og konklusjon

Innføring av ferdselsrestriksjoner

Norge har som det eneste landet i Europa, en livskraftige bestander av den opprinnelige ville fjellreinen. Vi har derfor påtatt oss en særlige forpliktelser til å ta vare på villreinen, jfr. konvensjonen om biologisk mangfold (CBD) og Bernkonvensjonen. Villrein er oppført på den globale rødlista i kategorien VU (vulnerable) og kom i 2021 inn på den Norske Rødlista, hvor den er vurdert til nær truet. Setesdal-Ryfylke er Europas sørligste villreinområde og Norges nest største villreinområde.

NVE mener at kunnskapsgrunnlaget i saken er godt. I sluttrapporten fra GPS villreinprosjektet i Setesdal-Ryfylke ble det anbefalt å innføre et strengere bilregime på veien inn til Store Urevatn. Dette ble fremhevet til å være et av de viktigste tiltakene for villreinen i SR.

Urevassvegen ligger innenfor Landskapsvernområde med dyrelivsfredning og innenfor Hensynssone nasjonalt villreinområde. I Heiplanen av 2014, er det gitt retningslinjer for Nasjonale villreinområder. Generelt skal villreinens interesser her tillegges stor vekt i all arealforvaltning og saksbehandling. I Heiplanen er veien inn til Store Urevatn satt som eget fokusområde pga av ferdsel. Den 23.06.2020 trådte også kvalitetsnormen for villrein i kraft (FOR-2020-06-23-1298).

NVE registrer at søknaden fra Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening om å innføre ferdselsrestriksjoner på Urevassvegen, støttes av alle høringspartene, er i tråd med faglige anbefalinger og Heiplanen som ble godkjent av fylkesting i 2012 og stadfestet av Miljødepartementet i 2013. NVE følger opp dette, og mener det er riktig å innføre ferdselsrestriksjoner på Urevassvegen. Hensynet til villreinteressene må her veie tyngre enn allmennhetenes adgang til motorisertferdsel på Urevassvegen, ref. vilkår 17 i konsesjonen.

Intensjon og mål for tiltaket

Intensjon med tiltakene

NVE legger til grunn at ferdselsrestriksjoner på Urevassvegen skal:

1. skjerme viktige trekk ruter på østsiden av Blåsjø mellom nord og sør i SR.

2. skjerme viktig kalvingsområde sør for Vatnedalen og øst for Urevassvegen.
3. redusere de menneskelige forstyrrelsene på villreinen som står i området gjennom sommeren.

Målet etter endt prøveperioden

Summen av de tiltak som innføres etter endt forsøksperiode, deriblant innføring av ferdselsrestriksjoner på Urevassvegen, skal føre til at villreintrekket gjennom Bykleheia bedres markant i forhold til i dag og at barriereeffekten av Urevassveien reduseres betydelig.

NVE legger til grunn at nivået på ferdselsrestriksjonene som nå innføres i forsøksperioden, er av en slik karakter at det er rimelig å anta, på faglig grunnlag, at de vil bidra til å bedre villreintrekket gjennom Bykleheiane og redusere Urevassveien som barriere og avklare behovet for ytterligere tiltak eller justeringer av nå innførte ferdselsrestriksjoner i prøveperioden.

Adgang til Urevassvegen i prøveperioden

Hvor omfattende tiltak som er nødvendige for å oppnå en målbar positiv effekt for villreinen, er utfordrende, da også regulering av magasinene, veien inn langs Vatnedalsmagasinet til Store Urevatn samt menneskelig aktivitet knyttet til hytter og stier, også påvirker villreinens bruk av Bykleheia.

NVE mener at det på dette tidspunktet, er et uforholdsmessig tiltak å stenge Urevassvegen for all motorisert trafikk eller f. eks pålegge at hele eller deler av veien tilbakeføres til naturlig terreng. Som Statsforvalteren gjorde oppmerksom på i sin høringsuttalelse, er det gjort et betydelig arbeid i forkant av søknaden fra Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening for at det i dag foreligger et omforent forslag til innføring av ferdselsrestriksjoner på Urevassvegen. NVE ser det som ønskelig at dette samarbeidet fortsetter, og håper at et slikt samarbeid kan lede frem til en god evaluering av de tiltak som nå innføres og forslag til supplerende tiltak som samlet sett kan gi den ønsket effekt for villreinen.

Med bakgrunn i Byklernes tidligere bruk av Bykleheia, både til fangst og fiske, men også som hovedferdselsåre mot Suldal og Stavanger, samt det faktum at innbyggerne i Bykle i dag har rettigheter i Bykle statsallmenning, bla til fiske med garn, mener NVE de lokale brukerne bør gis prioritert i tilgang til videre bruk av Urevassvegen, mens Allmenheten får redusert tilgang. NVE er derfor enig i at det omforente forslaget som nå foreligger, i hovedsak legges til grunn.

Nødetater og nødetatenes støtteapparat skal ha adgang til veien under redningsaksjoner/ utrykning. I tillegg driver Bykle Fjellstyre utleie for småviltjakt, salg av fiskekort og utleie av fem hytter i Bykleheia. NVE mener at de som leier hytte og jak- og fiskerettigheter gjennom Bykle Fjellstyre, også skal gis adgang til Urevassvegen i prøveperioden. Dette begrunnes med at det må være en forholdsmessighet mellom det som ønskes oppnådd og at allmenheten fratas en rettighet de har hatt gjennom vilkår satt i konsesjonen til fri motorisert ferdsel på Urevassvegen. Med mulighet for leie av hytter, jakt og fiske, vil allmenheten fortsatt ha adgang til området, men klart avgrenset. Det kan imidlertid være nødvendig å se på hvordan man kan unngå parkering av biler og menneskelig aktivitet i eller i nærheten av de 3 trekkkorridorene som krysser Urevassvegen.

Adgang til Støydalsvegen i prøveperioden

Grunneierne i området har i sine høringssvar bl.a påpekt at trekkveien fra vestheia til kalvingsområdet i Bygdeheii fra gammelt av går nord for Svegien, krysser Langkodd og videre opp i Bygdeheii. Normalt skjer dette tidlig vår (grunneierne av 12/2, 13/1, 13/2, 13/3 og 14/5). I 2021 skrev grunneierne av Nesland/ Tveiten at det senest i juni i 2021 gikk ca. 100 reinsdyr med nyfødte kalver få hundre meter fra Rjomeli. Grunneierne av Nesland Tveiten påpeker også at det er kjent at villreinen nytter skogen i

Støydalen til beiting sent på høsten og at de trekker på tvers av dalen og over i Bygdeheia. Informasjonen om villreinen gitt av grunneierne, stemmer godt med dataene fra GPS-prosjektene.

Allmenhetens behov for bruk av Støydalen er ikke direkte omtalt i høringsuttalelsene, men både Bykle kommune og Agder fylkeskommune har uttalt seg generelt til stenging av Urevassvegen og betydningen for allmenhetens mulighet for utøvelse av friluftsliv. Bykle kommune har i forhold til kommuneplanen vedtatt at det skal legges en sammenbindingsløype mellom lysløypa og Støydalsvegen som skal være egnet for gående og syklende og med skiløype om vinteren. NVE er også kjent med at det lokalt arrangeres aktiviteter/ turer/ arrangementer i Støydalen.

NVE ser at allmenheten adgang til motorisert ferdsel inn Støydalsvegen og frem til Rjomeli, vil kunne være negativt for villreinen. Rekkevidden for ferdsel til fots, sykkel m.m vil kunne nå godt innover langs Urevassvegen og inn mot kalvings- og beiteområder for villreinen. NVE mener likevel at det er hensiktsmessig å høste erfaringer fra innføring av restriksjoner på motorisert ferdsel på Urevassvegen, før man eventuelt beslutter begrensninger på allmenhetens adgang også til Støydalsvegen. NVE ser det som viktig at det beslutningsgrunnlaget er best mulig og at det er forholdsmessighet med i de tiltakene som innføres.

NVE mener at allmenhetens adgang til motorisert ferdsel på Støydalsvegen skal evalueres underveis og at det kan innføres bompenger hvis trafikken viser seg å bli til hinder for å oppnå intensjonene med tiltaket.

Inntil videre mener NVE det kan tillates noe allmenn motorisert ferdsel inn Støydalen. Dette er i tråd med Bykle kommune sine innspill. Som tiltak på Støydalsvegen i prøveperioden, mener NVE at ferdselen må registreres og være mulig å regulere hvis den blir for intensiv.

Valg av bomløsning og plassering av bom (er)

Valg av bomløsning

I vurdering av bomløsning har NVE lagt til grunn følgende:

1. bomløsning skal regulere den motoriserte ferdselen inn Urevassvegen i tråd intensjoner og mål gitt i med vedtaket.
2. Ordningen skal være enklest mulig å administrere.
3. Valgt løsning må fungere godt for brukerne, dvs grunneiere, personer med rettigheter i Bykle Statsallmenning, de som leier hytter og kjøper jakt og fiskekort i Bykle Statsallmenning og samtidig kunne regulere allmenhetens adgang til Støydalsvegen og Urevassvegen.
4. Antall passeringer må kunne registreres og det må enkelt kunne hentes ut relevante statistikker for evaluering.
5. Det er ønskelig at brukerne av veien kan varsles/ orienteres på sms om åpning/ stenging av veien og om spesielle forhold, f.eks om det er mye villrein inn i området som bør søkes hensyntatt.
6. Det bør kunne innføres en betalingsordning hvis det er nødvendig eller ønskelig for å begrense ferdselen.

Sammenlignet med mange andre anleggsveier, er det for Urevassveien et relativt stort antall brukere som skal ha tilgang. Dette gjør at en løsning med nøkler, vil være svært tidkrevende å administrere og utfordrende å få til å fungere. NVE mener at den løsningen som best vil kunne imøtekomme punktene ovenfor, er en automatisert bomløsning, dvs. en løsning hvor f.eks brukerne selv kan registrere seg på en

nettside/ app løsning med en eller flere bilnummer og ved innkjøring registreres bilnummer automatisk. En automatisk bomløsning vil gjøre det relativt enkelt å innføre en ordning for de som leier hytter, fiske og jakt kort av Bykle Fjellstyre gjennom f. eks en betalingsløsning for ferdsel på veien via mobil. En betalingsløsning vil også kunne innføres for allmenheten, hvis det er ønske om å redusere ferdsel inn Støydalen og frem til Urevassvegen.

Detaljene rundt ordningen må utvikles videre lokalt.

Plassering

Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening har anmodet om at NVE ved sin behandling av søknaden ikke konkluderer om lokalisering av bom. Flere andre høringsparter har også tatt til orde for at endelig plassering skal avgjøres på et senere tidspunkt av grunneiere, villreinnemnda, Bykle kommune og konsesjonær.

NVE ser imidlertid at lokalisering av bom(er) er sentralt for hvilken effekt man kan forvente å oppnå på den generelle ferdselen inn Urevassveien og med det grunnlaget for NVEs vedtak. I tillegg er valg av bomløsning viktig for administrering av ordningen, mulighetene for en fleksibel ordning og innhenting av statistikk for bruk av veien.

Det er kommet inn følgende synspunkter på/ innspill til plassering av bom:

	Skarg	Fet	Rjomeli v/ Øystul	Annet	NVEs sammendrag av kommentar/ høringsinnspill
Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening	X				Ber om at NVE ved sin behandling ikke konkludere når det gjelder lokalisasjon for bom.
Villreinnemnda					Plassering av bom er ikke omtalt i høringsuttalelsen.
Gr.eierne Gnr. 10 og 11	X	(x)			Ønsker en elektronisk bomløsning som gir enkel passering for brukerne og avautomatisk registrering av trafikken.
Gr. Eierne 13/1,2,3, 12/2 og 14/5			X		Plassering av bommen må ikke oppleves sterkt og unødvendig avgrensende, eller vanskelig bruk av vegen.
Bykle kommune			X		Bykle kommune har spilt inn at de må være en premissleverandør i forhold til plassering av bommene for bla. å ivareta allmenheten sine friluftsinteresser.
Agder fylkeskommune				X	Siden dette er en prøveordning bør en sørge for at bommen lokaliseres slik at tilstrekkelig areal for villreinen er innenfor bommen.
Statsforvalteren i Agder					Plassering av bom er ikke omtalt i høringsuttalelsen.
NJFF				X	Bommen bør settast der den gjer mest mogleg effekt for villreinen, vegd opp mot folkehelsa.

NVE mener at en bomplassering ved Skarg kraftverk er beste lokasjon for en automatisert bomløsning ut fra en kost nytte vurdering. Her er det kort avstand for tilgang på strøm, fiber og det er god mobildekning. Etablering av en automatisk bomløsning ved Fet eller Rjomeli vil kreve omfattende arbeid og kostnader for tilførsel av strøm og nett. Flere av høringspartene har også påpekt viktigheten av at det må være mulighet for parkering/ snuplass ved bom. Ved Skarg er det allerede opparbeidet parkeringsplasser som allmenheten kan benytte. Etablering av bom ved Skarg, er også fordelaktig med tanke på tilsyn og drift av anlegget.

Etablering av en elektronisk bom ved Skarg som gir allmenheten mulighet til å kjøre inn Støydalen frem til Urevassvegen, vil kreve at bommen som i dag står ved Rjomelig er en del av den totale

bomløsningen. NVE mener det er tilstrekkelig at bommen er nede, men ulåst i tillegg til skilt som opplyser om at det er innkjøring forbudt for andre enn de med egen tillatelse. Skulle det vise seg å bli omfattende brudd på dette, vil NVE vurdere andre tiltak.

Tidspunkt for åpning og stenging av Urevassvegen

Urevassvegen brøytes ikke vinterstid. Pr. i dag er alle brukere forhindret fra motorisert ferdsel i perioden fra snøen legger seg til veien er kjørbart på våren. Konsesjonær opplyser at veien normalt åpner 1. juli og holdes åpen til oktober, avhengig av snøfall.

NVE mener dato for når veien tidligst kan åpnes og senest stenges for motorisert ferdsel må konkretiseres og fastsettes. Begrunnelsen for å innføre ferdselsrestriksjoner er ene og alene hensyn til villreinen. NVE mener derfor det er viktig å komme frem til datoer som i størst mulig grad hensyntar villreinen og at disse kan bli evaluert etter en prøveperiode.

Det er særlig simler og fostringsflokker som er sårbare for menneskelig forstyrrelser. Etterm vinter og tida før og etter kalving anses som særlig sårbare perioder. Tidspunkt for kalving i SR er medio mai. I høringsrunden kom det frem at det i juni 2020 gikk ca. 100 reinsdyr med nyfødte kalver i området Rjomli/ Øystøyl. Data over villreinens foretrukket habitat 1. mai til 15 juni viser da også at Urevassvegen krysser gjennom prefererte områder i denne perioden. GPS data for hele barmarksperioden, viser at både simler og bukker står i influensområdet til veien, gjennom hele sommersesongen. NVE mener derfor det er rimelig å holde åpningstidspunktet som det hovedsakelig har vært praktisert, dvs. 1. juli, da det ikke foreligger dokumentasjon eller plausibel argumentasjon for at motorisert ferdsel før 15. juni ikke vil virke forstyrrende på villrein i området.

Forskningsresultatene antyder at villreinen synes å ha vansker med å komme inn til Bykleheiene fra nord på sensommeren/ høsten. Hovedtrekket for villrein nord/ sør er svært viktig. I tillegg er det uheldig med forstyrrelser i brunstperioden og forstyrrelser som fører til tap av fettreserver før vinteren.

NVE registrerer at vannstanden i Store Urevatn normalt er over kote 1172 innen september noe som gjør at viktige trekkpassasjer er lite tilgjengelig etter dette. De generelle datoene for villreinjakta er fra 20.08-30.09. Brukerne av Urevassvegen vil i denne perioden i all hovedsak være lokale brukere med god kjennskap til villreinen. Inntil til foreligger mer detaljert informasjon, mener NVE at veien senest skal være stengt en uke etter villreinjakta, dvs. 10.oktober. Dette vil også i stor grad hensynta småviltjakta. Hvorvidt det bør være mulig/ tillates å kjøre helt inn til Store Urevatn og de viktige villreintrekket som går der, er et punkt som må evalueres i løpet av prøveperioden. NVE mener så langt, at det bør være en periode med lite trafikk på Urevassvegen i siste del av høst trekket.

Ytterligere restriksjoner

Ferdselsundersøkelsene utført i 2014, 2015 og 2016, viste at det kun var ca. 5 dager med ingen registrert kjøring på Urevassvegen. Noen av høringspartene har stilt spørsmål om foreslåtte tiltak er tilstrekkelig. NVE mener dette spørsmålet er berettiget. NVE mener det er viktig at det er dager uten motorisert ferdsel på Urevassvegen i sommerperioden. Dette vil gi dager med minimalt med forstyrrelser, samtidig som det trolig vil være en liten ulempe for brukerne av Bykleheia.

Vekslingen mellom dager med motorisert ferdsel og dager uten ferdsel, vil også kanskje vise seg å være viktig for å få dokumentert eventuelle effekter av de ferdselsrestriksjonene som nå innføres på Urevassvegen.

NVE setter vilkår om at veien skal være stengt tre -3- sammenhengende dager i uken i tiden 1.7 – 10.10. Hvilke dager dette er, mener NVE best avgjøres Otra Kraft i samarbeid med grunneiere, Bykle kommune og Bykle Fjellstyre.

Varighet av prøveperioden

Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening søker om en prøveperiode på 5 år. Erfaring med innføring av ferdselsrestriksjoner på andre anleggsveier, viser at prøveperioder kan dra ut i tid. Det henger bl.a sammen med at det tar tid å etablere ny prøveordning, tidkrevende å evaluere og utfordrende å overholde. Endring av ferdselsregimer kan også være tidkrevende prosesser med mange parter og hensyn som skal vektas.

NVE mener at det er viktig at det nå jobbes aktivt og intensivt med å oppnå resultater i forbindelse med innføring av ferdselsrestriksjoner på Urevassveien. NVE beslutter derfor en prøveperiode i første omgang på 8 år, fra 1.1.2023, men med evaluering etter de tre første årene fulgt opp med søknad om ytterligere tiltak og eventuelt justeringer av ferdselsrestriksjonene senest innen 1.1.2026. NVEs vedtak vil gjelde til nytt vedtak er fattet.

Evaluerings og underveis evaluering i prøveperioden

Når NVE nå begrenser allmenhetens adgang til ferdsel på Urevassvegen, begrunnet i hensyn til villreinen, må restriksjonene kunne dokumenteres å ha den tilsiktede ønskede effekt, og dermed at begrunnelsen for at allmenheten har mistet adgangen til motorisert ferdsel på Urevassvegen, er berettiget.

NVE ber Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening om å følge opp virkningene av tiltakene så tidlig som mulig etter innføring av ferdselsrestriksjonene, slik at tiltakene kan evalueres for å vurdere om de er tilstrekkelige, må justeres eller må strammes ytterligere inn. I løpet av forsøksperioden er det viktig å få avklar at målet med tiltakene er oppnådd, dvs at summen av tiltak, innføring av ferdselsnivået på Urevassvegen og eventuelt andre tiltak, er tilstrekkelige til at villreinen ikke begrenses i sin tilgang til viktige funksjonsområder i Bykleheia.

NVE er kjent med at det er fremkommet ny kunnskap og utviklet ny metodikk gjennom prosjektet Renewable Reindeer. I tillegg skal det startes opp et nytt merkeprosjekt i Setesdalsheiene. NVE ser dette som en svært god mulighet for Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening til å bestille og få undersøkt effekten av tiltakene. NVE håper på at det gode samarbeidet mellom konsesjonær, Bykle kommune, Villreinforvaltningen og brukerne av veien vil fortsette.

NVE setter vilkår om at Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening må dokumentere virkningen av de innførte ferdselstiltakene og ber også om at det sees på behov for justeringer og ser på mulige supplerende tiltak.

Videre arbeid med vurdering av andre mulige tiltak for å bedre villreinens bruk av området

NVE ønsker at Otra Kraft og Otteraaens Brugseierforening vurderer andre tiltak i samarbeid med grunneiere, villreinnemnda, Bykle Fjellstyre og Bykle kommune for å finne frem til ytterligere tiltak for å oppnå en god effekt av de innførte ferdselsrestriksjonene på Urevassvegen. Basert på NVEs kjennskap til saken og dialog med andre, har NVE satt opp følgende forslag til vurdering (ikke prioritert rekkefølge):

1. Se på tiltak for tilrettelegging av parkering for biler langs Urevassvegen og vurdere tiltak for å unngå parkering i eller i nærheten av kjente trekk-korridorer over Urevassvegen.
2. Vurdere deling av informasjon til brukerne av veien om villrein i området eller på vei inn i området, kan vise seg å være positivt for at den enkelte bruker skal kunne ta best mulig hensyn.
3. Vurdere plassering av bom lenger inn på Urevassvegen for ytterligere å skjerme de to innerste trekk-korridorene.

4. Vurdere ytterligere tiltak for å regulere ferdsel helt eller delvis inn Støydalsvegen.
5. Vurdere mulige tiltak ved bru over Ormsa for å bedre villreintrekket.
6. Stenging av Vatnedalsveien
7. Annet

Forhold som må være avklart*Privatrettslige rettigheter*

Vi gjør oppmerksom på at konsesjonæren må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Ingunn Åsgard Bendiksen
direktør

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Godkjenningstekst settes automatisk inn ved ekspedering

AGDER FYLKESKOMMUNE
Bykle kommune
STATSFORVALTEREN I AGDER
Villreinnemnda for Setesdalsområdet

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Olje- og energidepartementet (OED), men sende den til NVE. NVEs e-postadresse er: nve@nve.no . NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til OED.
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: Skrive hvilket vedtak du klager på. Skrive hvilket resultat du ønsker. Opplyse om du klager innenfor fristen. Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av OED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller OED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.

AU 13/22 Eventuelt